

TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING RO'LI

Nuraliyeva Dilshoda Yo'lchiboy qizi

University of Business and Science

Pedagogika va Psixologiya kafedrasi o'qituvchisi.

nuraliyeva0097@gmail.com

+998906930097

Annotatsiya

Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati, ularning ta'lim sifati va samaradorligini oshirishdagi o'rni yoritilgan. Innovatsion texnologiyalarning o'quvchi shaxsini rivojlantirishdagi roli ham tahlil etilgan. Maqolada ta'lim sifatini oshirishning zamonaviy yo'llari, xususan, innovatsion pedagogik texnologiyalarning afzalliklari va ularni o'quv jarayoniga tatbiq etish masalalari yoritilgan.

Tayanch iboralar: Innovatsion texnologiya, Ta'lim sifati, Interfaol metodlar Masofaviy ta'lim, Axborot texnologiyalari, Kreativ yondashuv, Ta'lim samaradorligi

Аннотация

В данной статье рассматривается важность использования инновационных педагогических технологий в современной системе образования, их роль в повышении качества и эффективности образования. Также анализируется роль инновационных технологий в развитии личности обучающегося. В статье рассматриваются современные пути повышения качества образования, в частности, преимущества инновационных

педагогических технологий и вопросы их внедрения в образовательный процесс.

Ключевые слова: Инновационные технологии, Качество образования, Интерактивные методы, Дистанционное образование, Информационные технологии, Творческий подход, Эффективность образования

Abstract

This article discusses the importance of using innovative pedagogical technologies in the modern education system, their role in improving the quality and efficiency of education. The role of innovative technologies in the development of the student's personality is also analyzed. The article discusses modern ways to improve the quality of education, in particular, the advantages of innovative pedagogical technologies and the issues of their implementation in the educational process.

Key words: Innovative technology, Educational quality, Interactive methods Distance education, Information technologies, Creative approach, Educational efficiency

Kirish

XXI asr – raqamli texnologiyalar, innovatsiyalar va yangicha yondashuvlar asridir. Bugungi kunda ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, barkamol avlodni tarbiyalashda an'anaviy metodlar bilan bir qatorda innovatsion pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish talab etilmoqda. ugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar davrida ta'lim jarayonida yangicha yondashuvlarni qo'llash zarurati kundan-kunga kuchayib bormoqda. An'anaviy dars metodlari o'quvchiga bilim berishda muhim bo'lsada, ular har doim ham o'quvchini faol ishtirokchi darajasiga olib chiqa olmaydi. Shu bois men ta'lim sifati haqida gapirganda, eng avvalo, o'qituvchining innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish qobiliyatiga

e'tibor qaratish kerak deb hisoblayman. Innovatsion pedagogik texnologiya tushunchasi bu ta'lim jarayoniga yangicha metod, vosita va yondashuvlarni joriy etish orqali o'quvchilarni faollashtirish, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi tizimdir.

Lug'aviy jihatdan "Innovatsiya" tushunchasi ingliz tilidan tarjima qilinganda ("innovation") "yangilik kiritish" degan ma'noni anglatadi. "Innovatsiya" tushunchasi mazmunan aniq holatni ifodalaydi. Innovatsiya – muayyan tizimning ichki tuzilishini o'zgartirishga qaratilgan faoliyatdir.

Innovatsion ta'lim (ingl. "innovatsion" – yangilik kiritish, ixtiro) – ta'lim oluvchida yangi g'oya, me'yor, qoidalarni yaratish, o'zga shaxslar tomonidan yaratilgan ilg'or g'oyalar, me'yor, qoidalarni tabiiy qabul qilishga oid sifatlar, malakalarni shakllantirish imkoniyatini yaratadigan ta'limdir. Innovatsion ta'lim jarayonida qo'llaniladigan texnologiyalar innovatsion ta'lim texnologiyalari yoki ta'lim innovatsiyalari deb nomlanadi. Innovatsion ta'limni geografiya darslarida foydalanish samarali deb o'ylayman. Sababi bunda yangilik kiritish ya'ni ixtiro qilish metodni qo'llash, geograf olimlar tomonidan bildirilgan nazariya va ilmiy g'oyalarni o'rganish o'quvchiga qulay bo'ladi. Innovatsion ta'lim texnologiyalarining turlari quyidagilar: Muammoli ta'lim o'quvchilarning mustaqilligini faollashtirishi kerak bo'lgan o'quv faoliyatida turli xil muammoli vaziyatlarni yaratishga asoslangan. Natijada tahliliy va ijodiy qobiliyatlar va qobiliyatlar rivojlanadi. Ko'p darajali trening o'qituvchiga zaif o'quvchilarga yordam berishga va kuchli tomonlarga e'tibor berishga yordam beradi. Ushbu uslub ko'proq qobiliyatli o'quvchilarni ta'lim sohasida chuqurroq rivojlanish istagini vujudga keltiradi, qolgan o'quvchilar esa akademik muvaffaqiyatlarga erishadilar, bu esa o'rganish motivatsiyasini oshiradi.

Innovatsion texnologiyalarning asosiy turlari

❖ Interfaol metodlar – “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Insert”, “Munozara” kabi usullar.

❖ Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari – elektron darsliklar, ta’lim platformalari, multimedia vositalari.

❖ Masofaviy ta’lim – onlayn kurslar, virtual darslar, videokonferensiyalar.

❖ Kreativ metodlar – loyiha asosida o’qitish, rolly o’yinlar, amaliy mashg’ulotlardir.

Innovatsion texnologiyalarning afzalliklari

❖ Ta’lim jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etish.

❖ O’quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirish.

❖ Axborot texnologiyalaridan foydalangan holda bilim olish imkoniyatini kengaytirish.

❖ O’quvchilarni amaliy faoliyatga tayyorlash.

Innovatsiya nazariyasining asoschisi, avstriyalik iqtisodchi Iosif Shumpeter innovatsiyani tadbirkorning foyda olish vositasi deb hisoblagan. Tadbirkor tomonidan innovatsiyalarni amalga oshirish orqali daromad olish har qanday tijorat tashkilotining asosiy vazifasiga bevosita mos keladi. Foyda tadbirkorni doimiy ravishda talabni o’rganishga, moliyaviy boshqaruvning zamonaviy usullarini qo’llashga, marketing faoliyatini tashkil etishni takomillashtirishga undaydi. Iqtisodiy o’sishning yangi sifati sharoitida innovatsiyalarni boshqarish", innovatsiyalar ishlab chiqaruvchi kuchlarning eng barqaror va bitmas-tuganmas tarkibiy qismi sifatida namoyon bo’lib, uzoq muddatli o’sishni ta’minlaydi. Shu sababli, u yoki bu texnologiyani yaratuvchilar ko’pincha innovatsion mahsulotlarni joriy etish va rag’batlantirishdan daromad olish uchun qanday modeldan foydalanish kerak degan savolga duch kelishadi? Shuni aniq tushunish kerakki, ko’pgina dunyoga mashhur loyihalarning muvaffaqiyati nafaqat ular ixtiro qilgan

texnologiya, balki innovatsion loyihalarni boshqarishning puxta o'ylangan va amalga oshirilgan modeli. Innovatsion rivojlanishning sharqona modeli milliy manfaatlarni himoya qilish va o'z mamlakatlari taraqqiyoti, xalqlar farovonligi va farovonligini oshirish muammolarini izchil hal etishga asoslangan.

Hozirgi kunda sodir bo'layotgan innovatsion jarayonlarda ta'lim tizimi oldidagi muammolarni hal etish uchun yangi axborotni o'zgartirish va o'zlashtirilgan bilimlarni o'zlari tomonidan baholashga qodir, zarur qarorlar qabul qiluvchi, mustaqil va erkin fikrlaydigan shaxslar kerak. Shuning uchun ham, ta'lim muassasalarining o'quv tarbiyaviy jarayonida zamonaviy o'qitish usullari – interfaol usullar va innovatsion texnologiyalarning o'рни va ahamiyati beqiyosdir.

Xulosa

Innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning eng muhim omillaridan biridir. Ular ta'lim jarayonini yangicha mazmun bilan boyitadi, o'quvchilarda bilim olishga bo'lgan qiziqish va motivatsiyani kuchaytiradi, shuningdek, mustaqil va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Shu bois, har bir pedagog o'z faoliyatida innovatsion texnologiyalarni qo'llash, yangilikka intilish va o'z ustida ishlashni doimiy vazifa qilib olishi lozim. Umuman olganda, innovatsion pedagogik texnologiyalar ta'lim sifatini oshirishda beqiyos ahamiyatga ega. Men shuni angladimki, ularning samarasi faqatgina texnika yoki metodlarga emas, balki o'qituvchining yangilikka bo'lgan intilishi va o'z ustida ishlashiga ham bog'liq. Har bir pedagog innovatsion texnologiyalarni o'zlashtirib, dars jarayonida ijodkorona qo'llay olsa, ta'lim sifati albatta oshadi. Bu esa, o'z navbatida, kelajak avlodning barkamol, bilimli va raqobatbardosh bo'lib yetishishiga xizmat qiladi. Innovatsion texnologiyalarni joriy etishda moddiy-texnik baza yetishmasligi, pedagoglarning malaka darajasi pastligi kabi muammolar uchraydi. Ularni bartaraf etish uchun o'qituvchilarni muntazam qayta tayyorlash,

maktablarni zamonaviy texnika bilan jihozlash va elektron resurslardan keng foydalanish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ziyomuhamedov B. – Pedagogik texnologiyalar asoslari. Toshkent, 2021
2. Sayidahmedov N. – Pedagogik innovatsiyalar. Toshkent, 2020.
3. Qizi, N. D. Y. L. (2025). EMOTSIYA VA UNING O'ZIGA XOS HUSUSIYATLARI. Research Focus, 4(Special Issue 2), 834-841.
4. Qizi, N. D. Y. L. (2025). MAMLUKATIMIZDA MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH. Research Focus, 4(Special Issue 2), 795-802.
5. Odilxanovich S. Q. et al. MAKTABGACHA TA'LIM SIFATINI OSHIRISH //PEDAGOGS jurnali. – 2022. – T. 5. – №. 1. – S. 395-400.
6. Одилханович Ш. Қ. и др. ОИЛАДА БОЛАЛАРНИ ТАРБИЯЛАШДА ЎЗБЕК ХАЛҚ ПЕДАГОГИКАСИ МАНБААЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ //Таълим ва Ривожланиш Таҳлили онлайн илмий журнали. – 2021. – Т. 1. – №. 5. – С. 28-32.
7. Бердяев Н.А. Опыт философии одиночества и общения. -М.: Педагогика.1993. -226 с.
8. Доклад Европейского регионального бюро ВОЗ (Будапешт, Венгрия, 11.09.2017) – //Электронный ресурс / Режим доступа: hartlg@who.int. (дата обращения
9. V.Karimova. Pedagogika.Psixologiya. Ma'ruzalar matni. Toshkent, 2008 yil.
10. B.Ziyomhammadov. Pedagogika. O'quv qo'llanma. Toshkent, 2006 yil.A.Abduaxadov. Pedagogik mahorat asoslari. Ma'ruzalar matni. Toshkent, 2009 yil